

MENEDÉK

Magyarországon

Útmutató külföldieknek, akik védelemre szorulnak

- Hogyan tudok menedéket kérni?
- Mi történik a menedékjogi eljárás során?
- Milyen jogi státuszt szerezhetek Magyarországon, ha védelemre van szükségem?
- Hova fordulhatok segítségért?

Magyar Helsinki Bizottság

1. Bevezető

Ön jelenleg a Magyar Köztársaság területén tartózkodik, amelynek lakossága 10 millió, hivatalos nyelve pedig a magyar. Magyarország az Európai Unió (EU) tagállama és Közép-Kelet-Európában található. E tájékoztató füzet végén találja Magyarországnak térképét.

A nemzetközi és magyar jog előírásai alapján minden külföldi jogosult menedéket kérni Magyarországon. A magyar hatóságok nem küldhetik Önt vissza olyan területre, ahol üldözésnek, kínzásnak vagy súlyos emberi jogsértésnek lenne kitéve.

Ez a tájékoztató füzet alapvető információkat tartalmaz a menedékjogi eljárásról. Ha további tájékoztatásra van szüksége vagy nem ért valamit, kérje egy ügyvéd vagy egy szociális munkás ingyenes segítségét (elérhetőségük a 13. és 15. oldalon található).

Minden fejezet végén megtalálhatók a témához kapcsolódó leggyakoribb kérdések és az azokra adott válaszok.

2. Ki jogosult védelemre Magyarországon?

a az Ön helyzete megfelel az alábbiak valamelyikének, Ön jogosult védelemre és jogszerű tartózkodásra Magyarországon:

- **Menekült:** Olyan személy, aki megalapozottan fél attól, hogy származási országában faja, vallása, nemzetisége, politikai véleménye vagy egy „meghatározott társadalmi csoporthoz” való tartozása miatt üldözésnek lenne kitéve.
  - Az „üldözés” általában valamilyen súlyos emberi jogsértést jelent, mint amilyen a kínzás, embertelen vagy megalázó bánásmód, rabszolgaság, testi vagy nemi erőszak, vagy nagyon súlyos diszkrimináció.
  - A „meghatározott társadalmi csoporthoz tartozás” azt jelentheti például, hogy Önt azért érné üldözés, vagy azért nem kapna védelmet saját országában, mert nő, mert homoszexuális, vagy valamilyen olyan tulajdonsággal rendelkezik, amit nem lehet megváltoztatni, vagy amit nem akar elrejtteni. Ügyvédje további felvilágosítást tud adni ezzel kapcsolatban.
- **Óltalmazott (kiegészítő védelem):** Olyan személy, akinek az esetében fennáll a valós veszélye, hogy az alábbi súlyos sérelmek valamelyikét kell elszenvednie a származási országában, de NEM faja, vallása, nemzetisége, politikai véleménye vagy egy „meghatározott társadalmi csoporthoz” való tartozása miatt:
  - Halálbüntetés
  - Kínzás, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés
  - Egy fegyveres konfliktus (például polgárháború) keretében alkalmazott megkülönböztetés nélküli erőszak, ami komolyan fenyegeti egy civil személy életét vagy személyét
- **Befogadott (visszaküldés tilalma):** Olyan személy, aki megalapozottan fél üldözéstől, kínzástól, embertelen vagy megalázó bánásmódtól vagy halálbüntetéstől, de mégsem részesülhet menekültstátuszban vagy kiegészítő védelemben (például mert elkövetett egy súlyos bűncselekményt).

- **Hontalan:** Olyan személy, aki nem rendelkezik semmilyen állampolgársággal. Ennek a státusz-nak a megállapítása azonban NEM a menedékjogi, hanem egy attól független hontalansági eljárásban történik. Ha hontalan státuszért szeretne folyamodni, kérje a Magyar Helsinki Bizottság segítségét (elérhetőség a 13. és 15. oldalon).

? **Nem az állam üldöz vagy fenyeget engem, hanem egy másik csoport/személy (például a családom, egy politikai csoport, egy terrorista szervezet, stb.). Váltakoztat ez valamin?**

Nem, ettől még ugyanúgy lehet valaki menekült. Nem feltétel, hogy az állam álljon az üldözés hátterében.

? **Kaphatok védelmet Magyarországon, ha a szegénység miatt hagytam el a hazámat, vagy azért mert ott nem találtam munkát?**

Nem, hogyha ez az egyetlen ok. A származási országban fennálló rossz gazdasági, pénzügyi vagy környezeti körülmények önmagukban általában nem jogosítanak föl nemzetközi védelemre.

3. Hol és hogyan kérhetek menedéket?

- **Hol: A lehető leghamarabb lépjen kapcsolatba a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatallal** – a továbbiakban Bevándorlási Hivatal – és ott kérjen menedéket, ha attól fél, hogy súlyos emberi jogsértés áldozata lenne, ha visszatér származási országába, vagy visszaküldik oda. A Bevándorlási Hivatal elérhetősége:

➤ **Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal, Menekültügyi Igazgatóság**

Cím: 1117 Budapest, Budafoki út 60.

Tel: 06 1 463 9170 • Fax: 06 1 463 9108

Internet: www.bm-bah.hu • E-mail: menekult@bah.b-m.hu

➤ **Békéscsabai menekülttábor**

Cím: 5601 Békéscsaba, Kétegyházi út 10.

Tel: 06 66 452 507, 06 66 452 617 • Fax: 06 66 445 462

➤ **Debreceni menekülttábor**

Cím: 4033 Debrecen, Sámsoni út 149.

Tel/fax: 06 52 413 517

Menedékkérelmét a **Rendőrségnél** is benyújthatja, ha őrizetben van, ha büntetőeljárás vagy kiutasítás hatálya alatt áll, vagy ha bármilyen más okból nem tud kapcsolatba lépni a Bevándorlási Hivatallal.

- **Hogyan:** Nincsenek formai előírások, **bármilyen nyelven**, írásban és szóban is benyújthatja menedékkérelmét a Bevándorlási Hivatalhoz. Ez azt jelenti, hogy nagyon fontos, hogy menedékkérelmét úgy közölje, hogy a hivatalos személy, akivel beszél, megértse azt. Ha szóban kér menedéket, később azt írásban is rögzítenie kell majd. Vegye figyelembe, hogy a legtöbb magyar rendőr nem beszél semmilyen idegen nyelvet!

Ha fél, hogy menedékkérelmét nem fogják megérteni, mondja magyar nyelven a „MENEKÜLT” vagy „MENEDÉK” szót és nyújtson be egy írásos kérelmet is a saját nyelvén. Az írásos kérelmet saját kezűleg alá kell írnia.

? **Akkor is kérhetek menedéket, ha illegálisan érkeztem vagy tartózkodom Magyarországon?**

Igen. Sok menekült csak úgy kaphat védelmet, hogy illegálisan (azaz hamis dokumentumokkal vagy útlevél/vízum nélkül) lép be egy biztonságos országba. Függetlenül az illegális belépés tényétől, ha a Bevándorlási Hivatal úgy találja, hogy Ön tényleg jogosult menekültstátuszra, kiegészítő védelemre vagy a visszaküldés tilalmára, tartózkodása jogszerűvé fog válni Magyarországon.

**Ha illegálisan (hamis papírokkal) érkezett vagy tartózkodik Magyarországon, és szeretne menedéket kérni, nagyon fontos, hogy a lehető leghamarabb lépjen kapcsolatba a Bevándorlási Hivatallal vagy a Rendőrséggel és azonnal jelezze nekik, hogy menedéket kér és hogy dokumentumai hamisak.
Ha lehetséges, a lehető leghamarabb adja át a valódi személyi okmányait a Rendőrségnek vagy a Bevándorlási Hivatalnak, még akkor is, ha hamis útiokmánnyal lépett be Magyarországra.**

? **Akkor is kérhetek menedéket, ha őrizetben (fogdán) vagyok?**

Igen. Ebben az esetben egy fogdaőrnél vagy egy rendőrnel tudja benyújtani kérelmét.

? **Megteheti a rendőr vagy fogdaőr, hogy nem veszi át, vagy nem továbbítja a menedékkérelmemet?**

Nem. Kötelességük továbbítani a kérelmet a Bevándorlási Hivatalhoz. Ha ezt nem teszik meg, azonnal lépjen kapcsolatba a Magyar Helsinki Bizottsággal vagy az ENSZ Menekültügyi Főbiztossággal (UNHCR) (elérhetőség a 13. és 15. oldalon).

? **Hányszor kérhetek menedéket Magyarországon?**

Ha a kérelmét elutasították, bizonyos esetekben van lehetősége új menedékkérelmet benyújtani, de vegye figyelembe, hogy:

- Az új kérelmet csak akkor fogják elfogadni, ha abban fontos új tényekre vagy körülményekre hivatkozik, amiket az előző eljárásban nem vettek figyelembe (például a származási országban fennálló helyzet vagy az Ön személyes körülményei megváltoztak az előző eljárás óta).
- Ha illegálisan érkezett vagy tartózkodik Magyarországon, és már két esetben is elutasították a menedékkérelmét, a harmadik kérelem benyújtása már nem fogja megakadályozni az Ön kiutasítását.

? **Kérhetek menedéket a repülőtéren?**

Igen. Ha a Budapesti (Ferihegyi) Repülőtéren keresztül érkezik Magyarországra nagyon fontos, hogy a lehető leghamarabb lépjen kapcsolatba a jelen lévő rendőrökkel és jelezze menedékkérelmét. Ebben az esetben a Rendőrség tájékoztatni fogja a Bevándorlási Hivatalt az Ön menedékkérelméről, és valószínű, hogy néhány napig a repülőtér tranzitónájában kell maradnia egy zárt szobában.

? **Ha együtt vagyok a családommal, együtt vagy külön nyújtunk be menedékkérelmet?**

18 évesnél idősebb felnőttek férjüktől vagy feleségüktől függetlenül is benyújthatják kérelmüket, de általában több értelme van az egész családnak közös menedékkérelmet benyújtani. A 18 évnél fiatalabb gyermekek, akik felnőtt családtagjaikkal (szülők, nagyszülők, stb.) együtt érkeztek nem nyújthatnak be külön kérelmet, őket a felnőtt családtagok kérelmében kell szerepeltetni.

4. Mik a jogaim a menedékjogi eljárásban?

Az egész menedékjogi eljárás alatt joga van:

- Az anyanyelvét vagy egy olyan másik nyelvet használni, amit jól beszél (szükség esetén minden eljárási cselekményről lesz tolmács)
- Önnel azonos nemű tolmácsra (ha megoldható, és ha Ön kéri)
- Önnel azonos nemű menekültügyi ügyintézőre (ha a menedékkérelme alapját képező problémák az Ön neméhez vagy szexuális beállítottságához kapcsolódnak, és ha Ön ezt kifejezetten kéri)
- Megkapni az ügyében hozott összes határozat egy másolatát magyar nyelven
- Tájékoztatást kapni a menedékkérelme elbírálásával kapcsolatos határozatok tartalmáról az Ön anyanyelvén vagy egy olyan másik nyelven, amit jól ért
- Ingyenes jogi segítségre ügyvéd vagy civil szervezet részéről (elérhetőség a 13. és 15. oldalon)
- Kapcsolatba lépni az ENSZ Menekültügyi Főbiztosság (UNHCR) budapesti képviselőjével (elérhetőség a 15. oldalon)

Bizonyosodjon meg róla, hogy a tolmáccsal minden nehézség nélkül megértik egymást. Előfordulhat, hogy a tolmács az Ön anyanyelvének egy másik dialektusát beszéli, vagy olyan kiejtéssel beszél, amit Ön nehezen ért meg. A tolmácsnak minden esetben semlegesnek kell maradnia a menedékjogi eljárásban. Nincs joga saját kérdéseket feltenni, vagy arról győzködni Önt, hogy vonja vissza a menedékkérelmét.

Ha kommunikációs problémák merülnek föl a tolmáccsal, vagy úgy gondolja, hogy a tolmács nem semleges, ezt azonnal jelezze az eljáró ügyintézőnek és/vagy az ügyvédjének, és kérjen másik tolmácsot.

Az Ön ügyvédje (jogi képviselője) a menedékjogi eljárás során:

- Jelen lehet, kérdéseket tehet föl és megjegyzéseket tehet az Ön bármelyik meghallgatásán (akár a Bevándorlási Hivatal, akár a bíróság előtt)
- Elolvashatja és lefénymásolhatja az eljárás során keletkezett összes iratot
- Beszélhet Önnel telefonon és személyesen, írhat levelet Önnek (akkor is, ha őrizetben van)

? Jogom van a menedékjogi eljárás alatt Magyarországon tartózkodni akkor is, ha illegálisan érkeztem ide vagy egyébként illegálisan vagyok itt?

Igen. Csak akkor utasíthatják (toloncolhatják) ki Magyarországról, ha a menedékkérelmét a Bevándorlási Hivatal vagy – felülvizsgálati kérelem esetén – a bíróság már jogerősen elutasította. Ha már többször kért menedéket Magyarországon, az előző állítás csak az első két menedékjogi eljárásban lesz igaz. A harmadik menedékkérelmem már nem fogja megakadályozni a kiutasítás (kitoloncolást).

? Tolmácsolási problémák voltak a menekültügyi meghallgatásaim során (a tolmács valamit rosszul fordított le, valamit félreértettem, stb.), de erre sajnos csak a meghallgatás után napokkal/hetekkel jöttem rá. Mit tehetek?

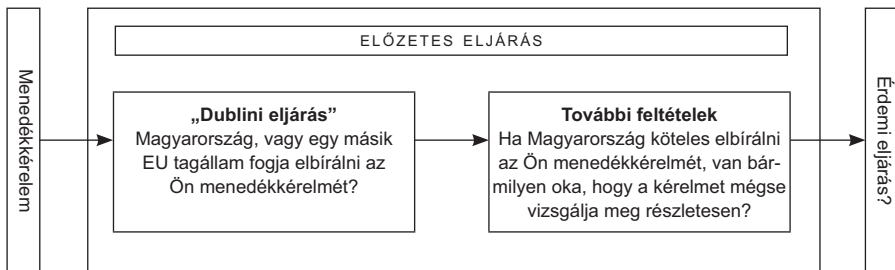
Amikor a meghallgatás végén aláírja a meghallgatási jegyzőkönyvet ezzel azt is aláírja, hogy egyetért annak tartalmával. Ez azt jelenti, hogy később már nagyon nehéz bizonyítani, hogy félreértés vagy hibás tolmácsolás történt. Ezért nagyon figyeljen, amikor felolvassák Önnek a jegyzőkönyvet a meghallgatás végén, és azonnal jelezze, ha bármilyen hibát észlel (még akkor is, ha kis hibáról van szó).

5. Az „előzetes eljárás”

A menedékjogi eljárás két szakaszból áll. Az első szakasz az „előzetes eljárás”, amit az „érdemi eljárás” követ.

Ha menedéket kér Magyarországon, először az úgynevezett „előzetes eljáráson” fog keresztülmenni. A menedékjogi eljárás e szakaszában a Bevándorlási Hivatal még nem fogja érdemben vizsgálni, hogy Ön valóban üldözés vagy más súlyos emberi jogsértés áldozata lenne származási országába való visszatérése esetén.

Az alábbi ábra röviden bemutatja, hogy miről szól az előzetes eljárás:

Az előzetes eljárás általában legfeljebb **15 napig** tart. Néhány esetben tarthat tovább, ha az eljárást felfüggesztik (lásd a 7. és 9. oldalon).

Ha a repülőtéren kér menedéket (lásd a 4. oldalon), a Bevándorlási Hivatal **8 napon** belül folytatja le az előzetes eljárást.

A. „DUBLINI ELJÁRÁS”

Az Európai Unióban csak egy tagállamnak kell megvizsgálnia egy menedékkérelmet. Ez az állam általában az, ahova a menedékkérő először belép. Ezért az előzetes eljárásban a Bevándorlási Hivatal először azt fogja megvizsgálni, hogy melyik EU tagállam felelős az Ön menedékkérelmének elbírálásáért. Ez az úgy nevezett „dublini eljárás”.

A dublini eljárásra csak akkor kerül sor, ha a Bevándorlási Hivatal úgy gondolja, hogy Ön már korábban menedéket kért, vagy átutazott a következő országok valamelyikén:

Ausztria	Észtország	Írország	Nagy-Britannia	Spanyolország
Belgium	Finnország	Lengyelország	Németország	Svájc
Bulgária	Franciaország	Lettország	Norvégia	Svédország
Ciprus	Görögország	Litvánia	Olaszország	Szlovákia
Cseh Köztársaság	Hollandia	Luxemburg	Portugália	Szlovénia
Dánia	Izland	Málta	Románia	

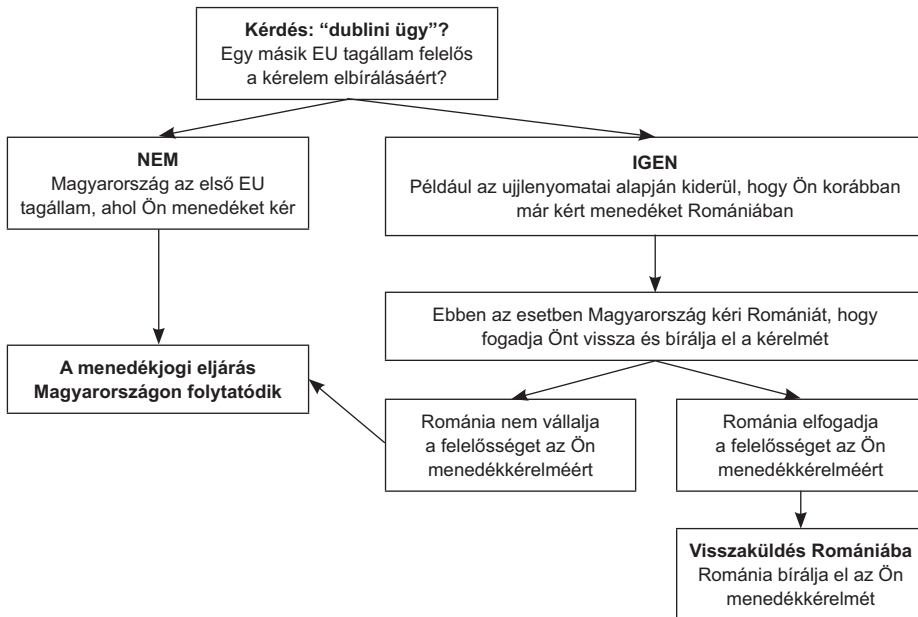
Izland, Norvégia és Svájc nem tagjai az Európai Uniónak, de ők is részt vesznek a „dublini rendszerben”.

Ez általában a következő esetekben történik:

- A hatóság kideríti az Ön ujjlenyomatai alapján (melyeket egy közös európai adatbázisban, az „Eurodac”-ban tárolnak), hogy Ön már benyújtott menedékkérelmet a fenti országok valamelyikében.

- Önnek vízuma van a fenti országok valamelyikébe.
- Ön elárulja a hatóságoknak, hogy korábban átutazott a fenti országok valamelyikén.
- Más jelek alapján: például svéd pénzérmeget vagy egy párizsi metrójegyet találnak Önnél.

Az alábbi ábra vázlatosan bemutatja, hogyan működik a dublini eljárás a gyakorlatban. Románia természetesen csak egy példa.

A dublini eljárás hosszadalmas lehet, akár hetekig vagy hónapokig is elhúzódhat. Ennek oka, hogy gyakran sok időbe telik a hivatalos válasz beszerzése az ügyben érintett másik EU tagállamtól. A Bevándorlási Hivatal ezért – ha sor kerül dublini eljárásra az Ön ügyében – **az előzetes eljárást a dublini eljárás befejezéséig fel fogja függeszteni**. Ez azt jelenti, hogy az előzetes eljárás bizonyos esetekben a szokásos 15 napos határidőnél jóval hosszabb ideig tarthat.

Ha a Bevándorlási Hivatal úgy dönt, hogy egy másik EU tagállamnak kell elbírálnia a menedékkérelmét, és Ön nem akarja, hogy visszaküldjék ebbe az országba, **kérheti a Hivatal döntésének bírói felülvizsgálatát**. A felülvizsgálati kérelmet a döntést követő 3 napon belül kell benyújtania a Bevándorlási Hivatalhoz. A felülvizsgálatot a **Fővárosi Bíróság** fogja lefolytatni. Nagyon kevés az esélye, hogy felülvizsgálati kérelme eredményes legyen, ugyanis

- a bíróság csak az ügy iratai alapján fog dönteni és nem fogja személyesen meghallgatni Önt, továbbá
- a felülvizsgálati kérelem benyújtása önmagában nem akadályozza meg az Ön átadását a másik EU tagállamnak. Ez azt jelenti, hogy a Bevándorlási Hivatal akkor is visszaküldheti Önt ebbe az országba, ha a bíró még nem döntött a felülvizsgálati kérelem ügyében. Ugyanakkor, ha Ön kifejezetten kéri az átadás felfüggesztését, a bíró dönthet úgy, hogy felfüggeszti azt mindaddig, amíg döntést hoz az Ön ügyében. Vegye figyelembe, hogy ez nagyon ritkán történik így.

A bíróság hivatalosan **8 napon belül** köteles döntést hozni ebben az esetben. Gyakorlatban ez általában tovább tart.

Kérje a Magyar Helsinki Bizottság ügyvédjének segítségét (elérhetőség a 13. és 15. oldalon), ha nem érti, hogy mi történik a dublini eljárás során, vagy ha fél attól, hogy visszaküldik egy másik EU tagállamba.

B. TOVÁBBI FELTÉTELEK

Ha a Bevándorlási Hivatal úgy dönt, hogy Magyarország felelős az Ön menedékkérelmének elbírálásáért, még további feltételeknek is meg kell felelnie, ahhoz, hogy kérelmét végül részletesen megvizsgálják. A menedékkérelmét nem fogják „érdemi eljárásra utalni” (azaz részletesen megvizsgálni) és el fogják utasítani, ha:

- Ön az Európai Unió valamely tagállamának állampolgára,
- Önt az EU valamelyik tagállama már menekültként elismerte,
- Önt egy másik ország már menekültként elismerte, ez a státusz még mindig érvényes és vissza tud menni ebbe az országba,
- Ön új menedékkérelmet nyújtott be (miután korábbi kérelmét Magyarországon már elutasították), és az új kérelem ugyanazokon a tényeken és állításokon alapul, mint az előző (nincs „új elem”).

Fontos tudni, hogy ha elutasítás után új menedékkérelmet nyújt be, Önnek kell bizonyítania, hogy az ügyben az előző döntés óta új tények vagy körülmények merültek föl.

Ha a Bevándorlási Hivatal úgy dönt, hogy az Ön menedékkérelme „elfogadhatatlan” (azaz a fenti állítások valamelyike igaz az Ön esetében), **joga van az elutasító döntés bírói felülvizsgálatát kérni.** A felülvizsgálati kérelmet a döntést követő **3 napon belül** kell benyújtania a Bevándorlási Hivatalhoz. A felülvizsgálati kérelemben el kell magyaráznia, hogy miért nem ért egyet a Hivatal döntésével. Például, ha ez nem az első menedékkérelme, el kell magyaráznia, hogy mik az új tények és körülmények (valami fontos történt az előző eljárás óta, új bizonyítékokat szerzett be, stb.).

A felülvizsgálatot a **Fővárosi Bíróság** fogja lefolytatni:

- A bíróság az ügy iratai alapján fog dönteni és nem fogja Önt személyesen meghallgatni. Kérheti a bíróságot, hogy személyesen hallgassa Önt meg (ha ki akarja szóban fejteni az érveit), de a bírő nem köteles ezt a kérést elfogadni.
- A törvény szerint a bíróság **8 napon belül** köteles döntést hozni. Ez a **gyakorlatban általában tovább tart** (1–2 hónap). Ha kéri személyes meghallgatását, ez még tovább hosszabbíthatja az eljárást.

A felülvizsgálati kérelem megírásához kérheti a Magyar Helsinki Bizottság ügyvédjének segítségét (elérhetőség a 13. és 15. oldalon).

Az előzetes eljárást megszüntetik, ha Ön nem jelenik meg a meghallgatásokon vagy eltűnik!

? **Hol kell tartózkodnom az előzetes eljárás ideje alatt?**

Ez főleg attól függ, hogy hol nyújtotta be a menedékkérelmét:

- A legtöbb esetben a békéscsabai menekülttáborban kell majd tartózkodnia az előzetes eljárás ideje alatt.

- Ha menedékkérelme benyújtásakor „idegenrendészeti őrizetben” (azaz a győri, kiskunhalasi vagy nyírbátori, illetve a budapesti repülőtéren található fogdán) volt, az előzetes eljárás alatt is őrizetben fog maradni. Ha a repülőtéren van őrizetben és az előzetes eljárás nem zárul le 8 napon belül, úgy a 8 nap letelte után a békéscsabai menekülttáborba fogják Önt szállítani.
- Ha még nem múlt el 18 éves és nincs Önnel felnőtt családtag, aki gondoskodik Önről, egy különleges, „kísérő nélküli gyermekek” számára fenntartott otthonba fog kerülni Bicskére, ahol majd megfelelően gondoskodnak Önről.

? **Elhagyhatom a békéscsabai menekülttábort az előzetes eljárás alatt?**

Ez egy zárt tábor, tehát az előzetes eljárás alatt nem hagyhatja el. Ugyanakkor a gyermekek kijárhatnak a táborból, amikor iskolába mennek, és ha valakinek orvosi ellátásra van szüksége, akkor kórházba fogják szállítani. További információért keresse a táborvezetést vagy a Menedék Egyesület szociális munkásait (elérhetőség a 15. oldalon).

? **Valóságban meddig tart az előzetes eljárás? Miért vagyok még mindig a békéscsabai táborban, amikor a barátaim már rég elkerültek innen?**

Ez sok mindentől függ. A legjobb esetben az előzetes eljárás kevesebb, mint 2 hét alatt befejeződik. A legrosszabb esetben akár 3-6 hónapig is eltarthat. Az eljárás elhúzódásának leggyakoribb okai:

- A dublini eljárás, ami alatt az előzetes eljárást felfüggesztik. A barátai esetében valószínűleg nem folytattak le dublini eljárást, ezért hagyhatták el jóval korábban a békéscsabai tábort, mint Ön.
- Kérelmét már az előzetes eljárásban elutasították, ami ellen Ön felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, aminek elbírálása hetekig tart. Lehet, hogy a barátai esetében az előzetes eljárás eredménye pozitív volt, vagy ha az ő kérelmüket is elutasították, ők nem nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet.

? **A dublini eljárás az én esetemben nagyon hosszúra nyúlik, míg más táborlakók esetében gyorsan befejeződött. Miért van ez?**

Néhány EU tagállam gyorsan válaszol Magyarországra megkeresésére, míg mások sokkal tovább váratnak a válasszal. Ezt sajnos sem Ön, sem a Bevándorlási Hivatal nem tudja befolyásolni.

? **Már kértem menedéket egy másik EU tagállamban, ahol a kérelmemet elutasították. Miért akar Magyarország mégis visszaküldeni engem oda?**

A dublini eljárás szempontjából nem számít, hogy a kérelmét elutasították. Ha a Bevándorlási Hivatal látja, hogy már kért menedéket egy másik EU tagállamban, a dublini eljárást akkor is lefolytatják, ha a kérelmét a másik tagállam korábban már elutasította. Sajnos ez esetben is sokáig tarthat, amíg a hivatalos válasz megérkezik a másik országtól.

? **Milyen jogaim vannak, amíg a repülőtéri tranzitónában tartanak fogva?**

Napi 3 alkalommal fog a vallásának megfelelő ételt kapni. Ha van Önnél pénz, ezen felül is vásárolhat ételt a repülőtéri boltokban. Használhatja saját mobiltelefonját. A repülőtéri nyilvános telefont is használhatja, ehhez kérje a rendőrök segítségét, akik majd elkísérik oda. Jelenleg biztonsági okok miatt nem megoldott, hogy naponta egy bizonyos ideig szabad levegőn tudjon tartózkodni vagy kimehessen sétálni.

6. Az „érdemi eljárás”

Ha az előzetes eljárás pozitív eredménnyel zárult következik az „érdemi eljárás”. Az eljárás e szakaszában a Bevándorlási Hivatal azt fogja megvizsgálni, hogy Ön jogosult-e menekültstátuszra, kiegészítő védelemre vagy a visszaküldés tilalmára (lásd a 2. oldalon).

Az érdemi eljárásban a Bevándorlási Hivatal legalább egyszer (de lehet, hogy kétszer vagy háromszor) **meg fogja hallgatni Önt**. Ezekben a meghallgatásokon az ügyintéző a következőket igyekszik megtudni Öntől:

- Személyi adatai
- Hogyan érkezett Magyarországra
- Az okok, ami miatt el kellett hagynia származási országát.

Az első meghallgatásra általában az érdemi eljárás kezdete után néhány héttel kerül sor. Még az első meghallgatás előtt kérje a Magyar Helsinki Bizottság jogászának segítségét (elérhetőség a 13. és 15. oldalon).

Az Ön „szavahihetősége” nagyon fontos szerepet játszik ebben az eljárásban. Ezért nagyon lényeges, hogy a meghallgatás(ok) során a lehető legrészletesebben magyarázza el, miért kellett hazáját elhagynia. Összpontosítson azokra a problémákra, amikkel otthon szembesült és azokra a dolgokra, amiktől fél, hogy Önnel történének, ha haza kell térnie. Igyekezzen elkerülni az ellentmondásokat.

Ha nem emlékszik egy névre, helyre vagy dátumra, ne essen pánikba, és ne találjon ki hamis adatokat. Inkább próbáljon meg a lehető legtöbb információt közölni és magyarázza el az ügyintézőnek, hogy miért esik nehezebb felidézni a részleteket. Például, ha nem emlékszik egy fontos esemény pontos időpontjára, próbálja azt egy másik történéshez kapcsolni („az esős évszak végén történt” vagy „pont a választások után”).

Ütlevelét és személyi okmányait a lehető leghamarabb át kell adnia a Bevándorlási Hivatalnak, ennek elmulasztása negatívan befolyásolhatja a kérelme elbírálását. A menedékkérelem alátámasztására azonban nem kötelező **írásos bizonyítékokat** (igazolások, ítéletek, újságcikkek, fényképek, stb.) benyújtani. Ugyanakkor az ilyen bizonyítékok nagyban segíthetnek alátámasztani, hogy az állításai igazak. Ha még nem nyújtotta be az írásos bizonyítékokat, azt az első meghallgatáson is megteheti.

A meghallgatásról **jegyzőkönyv** készül magyar nyelven. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell minden lényegeset, ami a meghallgatáson elhangzott. A meghallgatás végén a jegyzőkönyvet fel fogják olvasni, és le fogják fordítani Önnek.

Győződjön meg róla, hogy a jegyzőkönyv tartalma helyes és magában foglal mindent, amit a meghallgatáson elmondott. Ha valami hibás vagy hiányzik, azonnal jelezze az ügyintézőnek, aki kijavítja a jegyzőkönyvet.

Gyakran nagyon nehéz arról beszélni, hogy valaki miért kényszerül arra, hogy elhagyja a hazáját. Ugyanakkor, ha ne mondja el a valós problémáit a meghallgatás során, a hatóság nem fogja észlelni, hogy Önnek védelemre van szüksége. Ha fáradtnak érzi magát, bármikor kérhet egy rövid szünetet a meghallgatás alatt. A Cordelia Alapítvány (elérhetőség a 15. oldalon) orvosa/pszichológusa is segíthet abban, hogy tudjon beszélni azokról a fájdalmas emlékekről, amiket inkább szeretne elfelejteni, és amikről nem tud az ügyintéző előtt beszélni.

Az ügyintéző, a tolmácsok, az ügyvédje, a szociális munkások és a bíró is köteles mindent titokban tartani, amit Ön mond az eljárás során. Semmilyen információt nem fognak Önről a származási országa hatóságainak átadni (még azt sem, hogy Ön menedéket kért), ha az veszélyeztetheti Önt vagy a családtagjait.

A menedékjogi meghallgatás után lehet, hogy a Nemzetbiztonsági Hivatal is meg fogja Önt hallgatni.

Az érdemi eljárás **határideje** 60 nap, ami a törvény szerint 30 további nappal meghosszabbítható. A Bevándorlási Hivatal általában **45–90 nap** alatt hoz döntést.

Az érdemi eljárás végén a Bevándorlási Hivatal 5 különböző döntést hozhat:

- Elismerés menekültként
- Elismerés oltalmazottként (kiegészítő védelem)
- Elismerés befogadottként (a visszaküldés tilalmának megállapítása)
- Elutasítás
- Ha eltűnik az eljárás során (például ha nem jelenik meg a meghallgatásokon, vagy a Bevándorlási Hivatal nem tud kapcsolatba lépni Önnel), az eljárást megszüntetik.

A határozat kihirdetésekor Önnek személyesen jelen kell lennie. Egy tolmács fog segíteni, hogy megértse a határozatot, és ha a kérelmét elutasították, ő segít elmagyarázni, hogy miért.

Ez ellen a döntés ellen is benyújthat **felülvizsgálati kérelmet**, ha nem ért egyet vele. A kérelmet a Bevándorlási Hivatalhoz kell benyújtani a határozat kihirdetését követő **15 napon belül**. A kérelemben indokolni kell, hogy miért nem tartja helyesnek a határozatot. Ehhez kérje a Magyar Helsinki Bizottság ügyvédjének segítségét (elérhetőség a 13. és 15. oldalon).

A kérelmet a **Fővárosi Bíróság** fogja elbírálni. A bíróság határideje 60 nap, de az eljárás a gyakorlatban általában **sok hónapot** vesz igénybe. A bíróság köteles **személyesen meghallgatni** Önt, ami azt jelenti, hogy lehetősége lesz, hogy személyesen mondja el a történetét a bírónak. A bírósági meghallgatásra általában a felülvizsgálati kérelem benyújtása után néhány hónappal kerül sor. Ebben az esetben is hasznos lehet **ügyvéd segítségét** kérni.

A felülvizsgálat eredményeként a Fővárosi Bíróság 3 különböző döntést hozhat:

- Elfogadja a felülvizsgálati kérelmet, és védelemben részesíti Önt annak megfelelően (menekültstátusz, kiegészítő védelem, visszaküldés tilalma)
- Részben elfogadja a kérelmet, és hatályon kívül helyezi a Bevándorlási Hivatal határozatát, új eljárás lefolytatására kötelezve a Hivatalt. Ebben az esetben egy új menedékjogi eljárás indul.
- Elutasítja a kérelmet, és megerősíti a Bevándorlási Hivatal döntését.

A Fővárosi Bíróság döntése végleges, ez ellen nem lehet fellebbezni.

? **Hol kell tartózkodnom az érdemi eljárás alatt (beleértve a bírói felülvizsgálatot)?**

Több lehetőség van:

- A legtöbb esetben az érdemi eljárás alatt a debreceni menekülttáborban kell tartózkodni, ahol a szállás mellett napi három étkezés is biztosítanak.
- Lehetősége van magánszálláson lakni az érdemi eljárás alatt (ha például van olyan barátja vagy családtagja, aki el tudja Önt szállásolni, vagy van pénze, hogy lakást béreljen).

Ezt azonban előzetesen engedélyeznie kell a Bevándorlási Hivatalnak. Ehhez be kell nyújtania a Hivatalhoz a következő iratok másolatát: tulajdoni lap, illetve lakásbérleti szerződés vagy egy befogadó nyilatkozat a lakás tulajdonosától.

- Ha Ön 18 évnél fiatalabb gyermek és nincs Magyarországon olyan felnőtt családtagja, aki gondoskodik Önről, az érdemi eljárás során a „kísérő nélküli gyermekek” számára fenntartott speciális otthonban fog tartózkodni Bicskén. Ebben az otthonban különleges gondoskodásban lesz része.
- Néhány illegális határátlépés vagy tartózkodás miatt őrizetben levő menedékkérő esetében előfordulhat, hogy az érdemi eljárás alatt is őrizetben maradnak.

Ha magánszálláson tartózkodik az érdemi eljárás alatt, valóban elérhetőnek kell lennie azon a címen, amit megad a Bevándorlási Hivatal számára. Bizonyosodjon meg róla, hogy a neve valóban olvashatóan ki van írva a lakás ajtaján és a postaládán is. Ha nem kapja meg a Bevándorlási Hivatal leveleit, könnyen azt hihetik, hogy Ön eltűnt és lezárhatják a menedékjogi eljárást.

? **Elhagyhatom a debreceni menekülttábort az érdemi eljárás alatt?**

Igen, ez egy nyitott tábor, de ha 24 óránál hosszabb időre szeretne távozni, ehhez meg kell szereznie a táborvezetés előzetes engedélyét. Ha engedély nélkül távozik egy napnál hosszabb időre, a Bevándorlási Hivatal azt fogja gondolni, hogy Ön eltűnt, és le fogja zárni a menedékjogi eljárást.

? **Hogyan fogom megtudni, hogy mikor és hol lesz a meghallgatás?**

Egy hivatalos levelet fog kapni magyar nyelven, ami a meghallgatással kapcsolatos összes fontos információt tartalmazza. Ha a debreceni táborban lakik, az ügyintéző kapcsolatba fog lépni Önnel, be fogja hívni Önt az irodájába, ahol elmondja a meghallgatás helyét és idejét.

Ha magánszálláson lakik, a postás fogja kikézbessíteni a Bevándorlási Hivatal levelét, amiben szerepel majd a meghallgatás helye és ideje. Ha nincs otthon, amikor hozzák a levelet, a postás csak egy értesítést fog hagyni és Önnek kell ezzel egy közeli postahivatalban kell majd átvennie a hivatalos levelet.

Ha van meghatalmazott ügyvédje, a Bevándorlási Hivatal őt is értesíteni fogja a meghallgatásról.

? **A Bevándorlási Hivatal megszüntette a menedékjogi eljárásomat, mert azt gondolták, hogy eltűntem. Mit tehetek?**

Kérheti a Hivatalt, hogy folytassa az eljárást, de csak a megszüntetést követő 3 napon belül.

? **A Nemzetbiztonsági Hivatal meg akar hallgatni. Ez azt jelenti, hogy azt hiszik, terrorista vagyok?**

Nem. Joguk van minden menedékkérőt meghallgatni és ezt gyakran meg is teszik. Ez önmagában még nem jelenti, hogy bármi rosszat feltételeznek Önről.

? **Dolgozhatok az érdemi eljárás alatt?**

Csak akkor dolgozhat, ha menekülttáborban lakik, és csak a menekülttáboron belül. További információért forduljon a táborvezetéshez.

Ha a menedékjogi eljárás egy évnél tovább tart, egy év után jogosulttá válik, hogy a táboron kívül is dolgozzon, de csak érvényes munkavállalási engedéllyel. A Menedék Egyesület vagy a Bevándorlási Hivatal szociális munkásai segíthetnek Önnek ebben (elérhetőség a 15. oldalon).

7. Státuszok és jogosultságok

Az érdemi eljárás végén, ha a döntés pozitív, a Bevándorlási Hivatal védelemben fogja Önt részesíteni. Ez 3 különböző státuszt jelenthet. Az ügyintéző a határozat kihirdetésekor azt is elmagyarázza, hogy pontosan milyen státuszt kap.

A menedékjogi eljárásban szerezhető 3 státusz számos különböző jogot biztosít. A következő oldalon levő táblázat összefoglalja az egyes státuszokkal járó legfontosabb jogosultságokat. Ha további kérdései vannak ezzel kapcsolatban, kérje a Magyar Helsinki Bizottság vagy a Menedék Egyesület segítségét.

8. Hova fordulhatok segítségért?

Ezek a szolgáltatások mind ingyenesek, nem kell értük fizetnie! Az alábbi szervezetek mind szakképzett tolmácsokkal dolgoznak, mindenképpen lehetősége lesz velük az anyanyelvén vagy egy Ön által jól beszélt nyelven kommunikálni velük.

Ingyenes jogi segítségnyújtás (ha a menedékkérelmével vagy a menedékjogi eljárással kapcsolatban van szüksége segítségre) – **Magyar Helsinki Bizottság**

- **Budapest (központi iroda)**
Cím: 1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 36–38.
Tel/fax: 06 1 321 4323, 06 1 321 4141
Internet: www.helsinki.hu • E-mail: helsinki@helsinki.hu
Nyelvek: magyar, angol, francia, spanyol, olasz. Ügyfelfogadás előzetes bejelentkezés alapján.
- **Békéscsabai menekülttábor / Dr. Kovács Tímea, ügyvéd**
Tel: 06 20 496 7372
Nyelvek: magyar, angol. Hetente egyszer tart ügyfelfogadást a táborban.
- **Debreceni menekülttábor / Dr. Szántai-Vecsera Orsolya, jogász**
Hol: C/5 "Integrációs Ház", a tábor bejáratánál
Tel/fax: 06 52 448 446
Nyelvek: magyar, angol, francia, szerb.
Ügyfelfogadás: hétfő–csütörtök délután, péntek délelőtt
- **Kísérő nélküli gyermekek otthona, Bicske / Dr. Iván Júlia, jogász**
Cím: Magyar Helsinki Bizottság, 1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 36–38.
Tel/fax: 06 1 321 4323
Nyelvek: magyar, angol, francia. Kéthetente egyszer tart ügyfelfogadást az otthonban.
- **Budapesti (Ferihegyi) Repülőtér, idegenrendészeti őrzött szállás**
Dr. Győző Gábor, ügyvéd
Cím: Magyar Helsinki Bizottság, 1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 36-38.
Tel/fax: 06 1 321 4323
Nyelvek: magyar, angol. Kéthetente egyszer tart ügyfelfogadást a repülőtéren.
- **Nyírbátori idegenrendészeti őrzött szállás és közösségi szállás**
Dr. Dobos József, ügyvéd
Cím: 4400 Nyíregyháza, Ószőlő utca 108., III./10.
Tel: 06 70 774 8116
Nyelvek: magyar, angol, orosz. Hetente egyszer tart ügyfelfogadást a fogdán.

	Menekült	Oldalmazott (kiegészítő védelem)	Befogadott (visszaküldés tilalma)
Hány évig érvényes ez a státusz?	Meghatározatlan ideig, de bizonyos különleges esetekben a hatóság visszavonhatja	Általában 5 évig, de a hatóság 5 évnél rövidebb idő után is felülvizsgálhatja vagy visszavonhatja. Felülvizsgálat után a státusz megújítható.	1 évig, de a hatóság 1 évnél rövidebb idő után is felülvizsgálhatja vagy visszavonhatja. Felülvizsgálat után a státusz megújítható.
Kapok magyar személyi igazolványt?	Igen	Igen	Nem, de kap humanitárius tartózkodási engedélyt
Kapok útlevelet, ha egyébként nincs?	Igen (menekült útiokmányt)	Igen	Nem
Ván jogom dolgozni?	Igen, korlátozás nélkül, a magyar állampolgárokkal azonos feltételekkel		Igen, de először munkavállalási engedélyt kell szereznie
Utazhatok szabadon a többi EU-tagállamba?	Nem, a legtöbb esetben ehhez először vízumot kell szereznie. További információért lépjen kapcsolatba annak a kérelmezővel, ahova utazni szeretne.		Nem, csak ha van érvényes útlevele, és ebben az esetben is először vízumot kell szereznie. További információért lépjen kapcsolatba annak az országnak a külképviseletével, ahova utazni szeretne.
Magyarországra hozhatom a családtagjaimat?	Igen. Családtagnak számít: — feleség/férj, — 18 évnél fiatalabb gyerekek, — szülők (ha Ön 18 évnél fiatalabb és felnőtt családtagok nélkül van Magyarországon), máskülönben csak eltartott szülők (akik nem tudnak gondoskodni magukról) — más közeli családtagok, ha nem tudnak gondoskodni magukról Kell, hogy legyen érvényes útiokmányuk. Ha a státusz megszerzését követő 6 hónapon belül kezdeményezi a családjegyzést, NEM kell bizonyítania, hogy el tudja tartani a családját, szállást tud biztosítani számukra, és hogy egészségbiztosítással rendelkeznek majd Magyarországon. Ha az eljárás később kezdődik, mindezeket bizonyítani kell. Kérje ügyvéd vagy szociális munkás segítségét a családjegyzéshez és a lehető leg hamarabb indítsák meg az eljárást.	Igen. Családtagnak számít: — feleség/férj, — 18 évnél fiatalabb gyerekek, — eltartott szülők (akik nem tudnak gondoskodni magukról) — más közeli családtagok, ha nem tudnak gondoskodni magukról Kell, hogy legyen érvényes útiokmányuk Bizonyítania kell, hogy el tudja tartani a családját, szállást tud biztosítani számukra, és hogy egészségbiztosítással rendelkeznek majd Magyarországon. Kérje ügyvéd vagy szociális munkás segítségét a családjegyzéshez.	Igen. Családtagnak számít: — feleség/férj, — 18 évnél fiatalabb gyerekek, — eltartott szülők (akik nem tudnak gondoskodni magukról) — más közeli családtagok, ha nem tudnak gondoskodni magukról Kell, hogy legyen érvényes útiokmányuk Bizonyítania kell, hogy el tudja tartani a családját, szállást tud biztosítani számukra, és hogy egészségbiztosítással rendelkeznek majd Magyarországon. Kérje ügyvéd vagy szociális munkás segítségét a családjegyzéshez.
Kaphatok magyar állampolgárságot?	Igen, 3 év folyamatos magyarországi tartózkodás után kérheti a magyar állampolgárságot, de ehhez számos feltételnek meg kell felelnie. Ha itt az idő, kérje ügyvéd segítségét.	Igen, 3 év folyamatos magyarországi tartózkodás után kérheti a magyar állampolgárságot, de ehhez számos feltételnek meg kell felelnie. Ha itt az idő, kérje ügyvéd segítségét.	Igen, 8 év folyamatos magyarországi tartózkodás után kérheti a magyar állampolgárságot, de ehhez számos feltételnek meg kell felelnie. Ha itt az idő, kérje ügyvéd segítségét.

- **Győri idegenrendészeti őrzött szállás** / Dr. Hajjas András, jogász
Cím: Böröcz Ügyvédi Iroda, 9021 Győr, Szent István utca 10.
Tel: 06 96 314 115
Nyelvek: magyar, angol, német. Hetente egyszer tart ügyfelfogadást a fogdán.

Ingyenes szociális tanácsadás (ha munkát vagy szállást szeretne találni, ha a menekülttábori életével kapcsolatban van kérdése vagy problémája, stb.) – **Menedék Egyesület**

- **Budapest (központi iroda)**
Cím: 1090 Budapest, Erkel utca 13/A, földszint 5.
Tel: 06 1 411 1710, 06 1 411 1711, 06 20 430 9919 • Fax: 06 1 411 1711
Internet: www.menedek.hu • E-mail: menedek@menedek.hu
Nyelvek: magyar, angol, francia, szerb. Ügyfelfogadás előzetes bejelentkezés alapján.
- **Békéscsabai menekülttábor** / Perák Zsuzsa, szociális munkás
Hol: a táboron belül
Tel: 06 66 452 617
Nyelvek: magyar, angol, szerb.
Ügyfelfogadás: hétfő–csütörtök délelőtt és délután, péntek délelőtt.
- **Debreceni menekült** / Adóba Éva, Kerek Anna, szociális munkások
Hol: B/5 "Integrációs Ház", a tábor bejáratánál
Tel: 06 52 428 537, 06 70 331 9568 • Fax: 06 52 428 537
Nyelvek: magyar, angol, orosz, ukrán, olasz
Ügyfelfogadás: hétfő–csütörtök délután, péntek délelőtt.

Ingyenes pszichés segítségnyújtás (ha rosszul érzi magát, ha éjjel nem tud aludni, ha folyamatosan ideges vagy aggódik, ha túl nehéz arról beszélni, ami otthon történt Önnel, ha rémálmai vannak, stb.) – **Cordelia Alapítvány**

- **Budapest (központi iroda)**
Cím: 1133 Budapest, Kárpát utca I./B, 6. emelet 24.
Tel: 06 1 349 1450 • Fax: 06 1 239 1332
Internet: www.cordelia.hu • E-mail: cordelia@chello.hu
Nyelvek: magyar, angol, orosz.
Itt általában nincs ügyfelfogadás, de telefonon tud időpontot kérni.
A Cordelia Alapítvány pszichiátereit hetente egyszer keresik fel a békéscsabai, debreceni és bicskei menekülttábor (általában csütörtökön)

ENSZ Menekültügyi Főbiztosság (UNHCR)

- **UNHCR Közép-Európai Regionális Képviselő**
Cím: 1022 Budapest, Felvinci utca 27.
Tel: 06 1 3363 060 • Fax: 06 1 3363 080
Internet: www.unhcr-budapest.org • E-mail: hunbu@unhcr.org

Segítségnyújtás önkéntes hazatéréshez (ha szeretne visszatérni származási országába) – **Nemzetközi Migrációs Szervezet (IOM)**

- **IOM Közép- és Délkelet-Európai Regionális Képviselő**
Cím: 1065 Budapest, Révay utca 12.
Tel: 06 1 472 2500 • Fax: 06 1 374 0532
Internet: www.iom.hu • E-mail: mrfbudapest@iom.int

© Magyar Helsinki Bizottság • 2008

Támogatta

Európai Menekültügyi Alap, ENSZ Menekültügyi Főbiztosság

Írta

Gyulai Gábor